

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

MORSKI
INSTYTUT RYBACKI

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

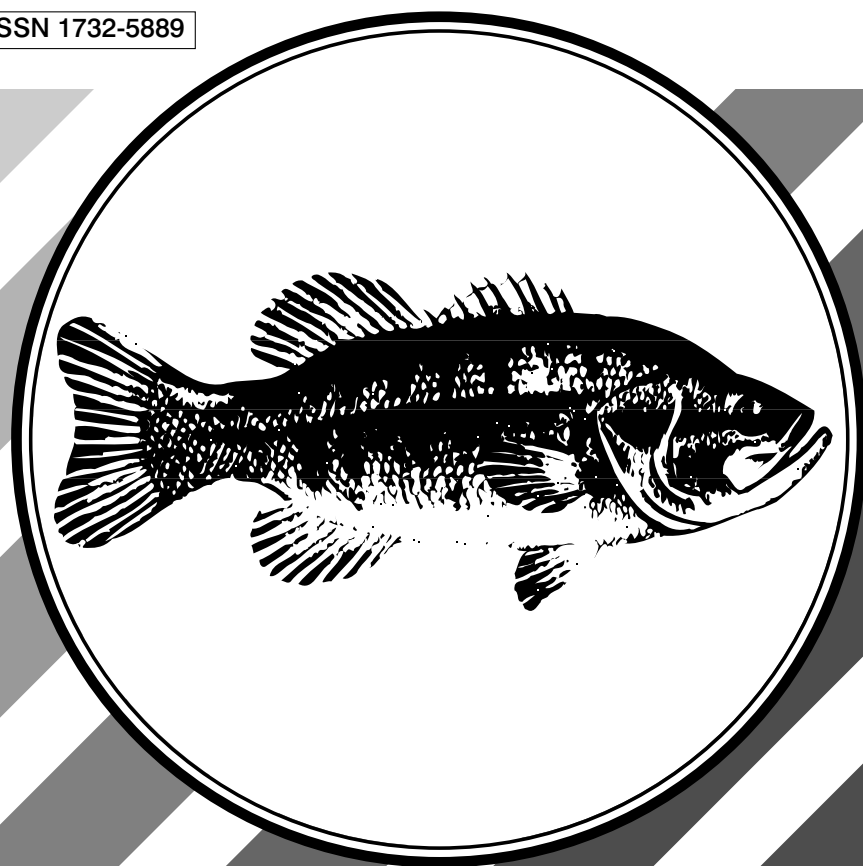
MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
6

RYNEK RYB

stan i perspektywy

ISSN 1732-5889

**ANALIZY
RYNKOWE**

GRUDZIEŃ 2006

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Polityka rybacka i regulacje rynku ryb – *E. Kuzebski, J. Seremak-Bulge, B. Pieńkowska*
- III. Światowy rynek ryb i owoców morza – *E. Kuzebski, M. Rakowski*
- IV. Krajowa produkcja ryb i owoców morza
  1. Rybołówstwo morskie – *E. Kuzebski*
  2. Rybactwo śródlądowe – *J. Seremak-Bulge*
- V. Popyt na ryby i owoce morza
  1. Przetwórstwo – *S. Szostak, J. Drożdż*
  2. Spożycie ryb – *B. Pieńkowska*
- VI. Handel zagraniczny rybami i owocami morza oraz ich przetworami – *K. Hryszko*
- VII. Ceny ryb i ich przetworów – *J. Seremak-Bulge, S. Szostak*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano
w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64
oraz
w Zakładzie Ekonomiki Rybackiej MIR
Kołłątaja 1, 81-332 Gdynia
Kierownik Zakładu – dr Emil Kuzebski, tel.: (0·prefiks·58) 73-56-118

AUTORZY:

dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-666

dr Emil Kuzebski
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-118

dr Barbara Pieńkowska
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-115

mgr Marcin Rakowski
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-119

mgr Stanisław Szostak
• MIR • Gdynia
Tel.: (0·prefiks·58) 73-56-120

mgr inż. Krzysztof Hryszko
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-719

mgr Jadwiga Drożdż
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 12.12.2006 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w kwietniu 2007 r.

REASUMPCJA

Podaż ryb konsumpcyjnych na rynek krajowy w 2006 r. była o 2,8 % większa niż przed rokiem i wyniosła ponad 428 tys. ton w wyniku zwiększenia importu. Połowy krajowe zmalały o 4,3%, na skutek znaczącej obniżki połowów bałtyckich. Rybacy odłowili na Bałtyku zaledwie 107,6 tys. ton ryb, a więc o 13,4% mniej niż przed rokiem. Redukcja potencjału połowowego operującego na Bałtyku o 40% nie rozwiązała problemów niskiej dochodowości produkcji rybackiej, mimo wypłaty rekompensat za dodatkowe dni przestoju. Na opłacalność połowów na Bałtyku w 2006 r. wpływały bardzo małe wydajności połowowe, często sztormowa pogoda, niskie kwoty połowowe i długi okres zakazu połowów dorszy. Ponadto z powodu słabego zainteresowania przetwórców rybami bałtyckimi utrzymywały się niskie ceny pierwszej sprzedaży ryb. W rezultacie limity połowowe zostały wykorzystane zaledwie w 50%. Wzrosły natomiast o ponad 70% połowy dalekomorskie. Łącznie połowy morskie były mniejsze niż przed rokiem o 6% i wyniosły nieco ponad 128 tys. ton.

Nie zmieniła się produkcja i połowy ryb słodkowodnych, które podobnie jak w 2005 r. wyniosły 55 tys. ton. Produkcja pstrągów wzrosła o 8%, a pozostałych ryb o 2,4%. Zmalała natomiast produkcja karpia (o 3%) oraz połowy ryb w wodach naturalnych (o 5%). W sumie udział akwakultury w całkowitej produkcji ryb słodkowodnych wzrósł w 2006 r. do 67%.

Dynamicznie rosną obroty handlowe rybami i ich przetworami. Import ryb w 2006 r. wzrósł do prawie 350 tys. ton, o wartości 708 mln EUR. Pozwoliło to na znaczny wzrost eksportu przetworzonych ryb oraz pokrycie większego zapotrzebowania krajowego. Eksport ryb w 2006 r. wzrósł o 1/3 tj. do ponad 640 mln EUR, a ujemne saldo handlu zagranicznego rybami i ich przetworami pogorszyło się (do 66 mln EUR). Szczególnie dynamicznie rosły obroty handlowe łososiami, które w większości są reeksportowane. Nowym zjawiskiem w 2006 r. był kilkakrotny wzrost przywozu nieznannej 2 lata temu słodkowodnej pangii (z 9 tys. ton w 2005 r. do ok. 37 tys. ton w wadze żywej). W 2007 r. obroty handlowe rybami i ich przetworami mogą utrzymać się na poziomie 2006 roku.

Rozwój eksportu dynamizuje przetwórstwo ryb. Wartość produkcji przetwórstwa ryb w 2006 r. wzrosła o 12% do 3,7 mld zł. Wpłynął na to ponad 9% wzrost wolumenu oraz wyższe ceny uzyskiwane zarówno w eksporcie, jak i na rynku krajowym. Zwiększyła się produkcja wszystkich grup asortymentowych, z wyjątkiem konserw i prezerw, których wytworzono w 2006 r. o ponad 5% mniej. Przy wyższej produkcji pogorszyła się jednak rentowność przetwórstwa ryb, na co wpłynął wzrost kosztów przetwórstwa przede wszystkim z powodu wyższych cen ryb importowanych, czego nie kompensował w pełni wzrost wartości złotego.

W I półroczu 2006 r. obniżeniu uległy wszystkie wskaźniki rentowności, spadła stopa inwestowania, nieznacznie pogorszyły się wskaźniki płynności finansowej. Jest to jednak nadal sytuacja bezpieczna i znacznie lepsza niż przed integracją.

Bilansowe spożycie ryb w 2006 r. wzrosło o prawie 5%, do czego przyczyniło się przede wszystkim większe spożycie ryb słodkowodnych, a w mniejszym stopniu skorupiaków. Spożycie ryb słodkowodnych wyniosło w 2006 r. 2,29 kg/osobę głównie w wyniku prawie 4-krotnego wzrostu importu pangii, oraz większej konsumpcji pstrągów. Spożycie karpia i pozostałych ryb słodkowodnych zmalało. Nie zmieniła się konsumpcja ryb morskich, aczkolwiek zmienia się jego struktura gatunkowa. W 2006 r. szczególnie dynamicznie wzrosło spożycie łososi (o 44%), a zmniejszyło się makreli, szprotów i ryb płaskich. Wzrost spożycia oraz relatywny wzrost cen ryb spowodował, że wydatnie zwiększył się ich udział w strukturze wydatków gospodarstw domowych, aczkolwiek nadal jest niewielki.

W 2006 r. ryby należały do szybciej drożejących artykułów żywnościowych, szczególnie na poziomie cen zbytu. Wpłynął na to wzrost cen importowanego surowca, którego nie był w stanie w pełni zamortyzować wzrost wartości złotego, rosnący popyt krajowy oraz wyższe ceny uzyskiwane w eksporcie.

Bilans ryb i owoców morza w Polsce (tys. ton wagi żywej)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006 S	2007 P
Połowy morskie	160,3	173,5	136,3	128,1	124,8
w tym: bałtyckie	142,7	153,8	124,3	107,6	104,3
- połowy ryb niekonsumpcyjnych	42,6	38,0	30,2	23,3	20,0
dalekomorskie	17,6	19,7	12,0	20,5	20,5
Połowy słodkowodne i akwakultura	56,8	53,0	55,0	55,0	55,0
Razem połowy konsumpcyjne	174,5	188,5	161,1	159,8	159,8
Import	424,5	481,3	518,3	583,0	595,0
Eksport	199,7	227,4	262,8	314,5	320,5
w tym: eksport z burty	28,0	31,7	23,9	20,5	20,5
eksport z łądu	171,7	195,7	238,9	294,0	300,0
Podaż ryb konsumpcyjnych na rynek krajowy	399,0	442,4	416,6	428,3	434,3

S – szacunek, P – prognoza

Źródło: Dane MIR oraz szacunek IERiGŻ-PIB na podstawie danych IRŚ.

SUMMARY

In 2006 supplies of fish on the domestic market was 2,8% up on 2005 and exceeded 428 thousand ton. It resulted from growing exports. The domestic catches declined by 4,3% due to a considerable reduction in Baltic Sea catches (107,6 thousand tons, i.e.: 13,4% down on 2005). Despite the compensation paid for additional demurrage, the reduction of fishing fleet operating on Baltic Sea by 40% has not solved the problems in respect of low profitability, which resulted from very low catch efficiency, low TAC's, stormy weather and long closed period for cod catches. Moreover domestic fish processors showed a weak demand for Baltic Sea fish selection which depressed the prices of raw fish. In result of that the TAC's on Baltic Sea were utilised in 50%. On the other hand the utilisation of deep sea catches increased to 70%. Total sea catches in 2006 declined by 6% and totalled 128 thousand tons.

The fresh-water catches and production remained unchanged from 2005 at 55 thousand tons. The production of trout increased by 8% and the production of other fish by 2,4%. A decline was observed in the case of carp catches and the catches in natural reservoirs. Therefore the share of aquaculture in total fresh-water fish production increased to 67%.

Foreign trade in fish and fish products showed a dynamic increase both on export and import side.

In 2006 fish imports increased to almost 350 thousand tons with the value of EUR 708 million. This allowed for a considerable increase in export of processed fish as well as for coverage of growing domestic demand. Fish export value increased by one third and exceeded EUR 640 million. The negative balance of trade in fish and fish products deteriorated to EUR 66 million. The increase in trade concerned particularly salmon, which mostly was subject to re-export. The new phenomenon was the growth in imports of fresh-water panga (completely unknown 2 years ago) from 9 thousand tons in 2005 to 37 thousand tons in 2006 (live weight). Trade in fish and fish products in 2007 are likely to keep the level observed in 2006.

The development of exports fuels fish processing. The value of production of the sector in 2006 increased by 12% to PLN 3,7 billion (EUR 0,97 billion). The increase resulted from growing output (by 9%) and higher prices achieved in exports and on the domestic market. The growth in output concerned most of the products manufactured, with exception of canned and preserved products (5% decline). However having the output growth the profitability of fish processing declined which reflected the increase in processing costs mainly due to higher prices of imported raw fish not entirely compensated with appreciating Polish currency. In the first half of 2006 all the profitability ratios declined

along with the investment rate and liquidity ratios. Nevertheless financial standing and economic performance of the fish processing industry is still considered safe and significantly better than prior the accession to the EU.

According to balance sheet data, fish consumption in 2006 increased by 5%. The increase resulted from growing consumption of fresh-water fish and shellfish. The consumption of fresh-water fish totalled 2,29 kg per capita due to a 4-time increase in panga imports and growing consumption of trout. The consumption of carp and remaining fresh-water fish declined, while no changes were observed in the consumption of sea fish however there were some changes in its structure. A dynamic increase (by 44%) was reported in the case of salmon consumption, which compensated declining consumption of mackerel, sprouts and flat fish. The increase in consumption and the increase in prices (in real terms) resulted in a significant increase of the share of expenditure on fish and fish products in total household expenditure, but it is still a marginal proportion.

In 2006 fish prices showed one of the highest dynamics among other food products. The increase resulted from growing prices of imported raw material, which was partially compensated with appreciation of Polish currency, growing domestic demand and high prices achieved in export.

Fish balance sheet in Poland over the period of 2003-2007 ('000 t of live weight)

Item	2003	2004	2005	2006 E	2007 F
Total sea catches	160,3	173,5	136,3	128,1	124,8
of which Baltic Sea catches	142,7	153,8	124,3	107,6	104,3
- industrial catches (non for consumption)	42,6	38,0	30,2	23,3	20,0
Deep-sea catches	17,6	19,7	12,0	20,5	20,5
Fresh-water catches and aquaculture	56,8	53,0	55,0	55,0	55,0
Total domestic catches	174,5	188,5	161,1	159,8	159,8
Import	424,5	481,3	518,3	583,0	595,0
Export	199,7	227,4	262,8	314,5	320,5
including: ship to ship trade	28,0	31,7	23,9	20,5	20,5
from land	171,7	195,7	238,9	294,0	300,0
Domestic supply of fish for consumption	399,0	442,4	416,6	428,3	434,3

E – estimation, F – forecast

Source: Sea Fisheries Institute (MIR) data and the IAFE-NRI (Institute of Agricultural and Food Economy – National Research Institute) estimations on the basis of Inland Fisheries Institute (IRŚ) data

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukazać się:

1. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (31) • marzec 2007,
2. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (25) • kwiecień 2007,
3. Rynek pasz (21) • kwiecień 2007,
4. Rynek mleka (31) • kwiecień 2007,
5. Rynek ryb (7) • kwiecień 2007,
6. Rynek ziemniaka (31) • maj 2007,
7. Rynek drobiu i jaj (30) • maj 2007,
8. Rynek mięsa (32) • maj 2007,
9. Rynek cukru (31) • czerwiec 2007,
10. Rynek zbóż (31) • czerwiec 2007,
11. Rynek rzepaku (31) • czerwiec 2007,
12. Rynek owoców i warzyw (30) • czerwiec 2007,
13. Rynek ziemi rolniczej (10) • październik 2007,
14. Popyt na żywność (8) • grudzień 2007.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2007 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-685, faks 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
